

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS ĮSTATYMO PAPILDYMO 32² STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4816

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2020 m. gegužės 21 d. sprendimo Nr. SV-S-1629 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 6 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo papildymo 32² straipsniu įstatymo projektui Nr. XIIP-4816 (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Pagal Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 56 ir 57 straipsnių nuostatas vidaus tarnybos sistemos pareigūnams yra nustatytos priemokos už papildomų užduočių atlikimą, kai atliekamos pareigybės aprašyme nenustatytos funkcijos, už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, kai yra padidėjęs darbų mastas atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, taip pat pareigūnams nustatytos priemokos už darbą nustačius pareigūną veikiančius kenksmingus ir (ar) pavojingus veiksnius, apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandinį darbą. Statutinėse biudžetinėse įstaigose pagal darbo sutartis dirbančių darbuotojų darbo užmokestį reglamentuoja Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas. Šio įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punkte yra nurodyta, kad biudžetinių įstaigų darbuotojų viena iš darbo užmokesčio sudėtinių dalių yra mokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties bei viršvalandinį darbą, budėjimą ir esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, o šio įstatymo 11 straipsnyje nurodyta, kad šiais atvejais mokama Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka, konkrečius dydžius ir mokėjimo tvarką nustatant darbo apmokėjimo sistemoje. Priemokos pagal Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo 10 straipsnį mokamos už papildomą darbo krūvį, kai yra padidėjęs darbų mastas, atliekant pareigybės aprašyme nustatytas funkcijas, bet neviršijama nustatyta darbo laiko trukmė, už pavadavimą, kai raštu pavedama atlikti kito darbuotojo funkcijas, ar už papildomų pareigų ar užduočių,

nenustatytų pareigybės aprašyme ir suformuluotų raštu, vykdymą. Statutinėse biudžetinėse įstaigose dirbantiems valstybės tarnautojams, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 30 straipsniu, už papildomų užduočių, suformuluotų raštu, atlikimą, kai dėl to viršijamas įprastas darbo krūvis arba kai atliekamos pareigybės aprašyme nenumatytos funkcijos, taip pat gali būti skiriama priemoka.

Vertinant tai, kas išdėstyta, statutinių įstaigų pareigūnams ir kitiems darbuotojams už jų darbą laikotarpiu, kai paskelbtas karantinas, jeigu jų darbas atitinka pirmiau nurodytas aplinkybes, galima mokėti priemokas.

Pažymėtina tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimais vidaus reikalų, finansų ir teisingumo ministrų valdymo sričių statutinių įstaigų pagal Vidaus tarnybos statutą pareigūnams ir kitiems darbuotojams nuo karantino paskelbimo dienos, įvertinus atliekamų funkcijų pobūdį, sudėtingumą ir atsakomybės lygį, darbo krūvį ir veiklos mastą ir riziką sveikatai, iš valstybės vardu pasiskolintų lėšų buvo kompensuotos priemokos – už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą, už papildomų užduočių atlikimą, už darbą pavojingomis darbo sąlygomis, taip pat buvo apmokama už darbą poilsio ir švenčių dienomis bei viršvalandinių darbų. Pažymėtina, kad už kovo–birželio mėnesius minėtoms institucijoms iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto kompensuota 7 800 tūkst. eurų patirtų išlaidų darbo užmokesčiui.

Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad vienas iš teisėkūros principų yra tikslingumo principas, kuris reiškia, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis. Vertinant tai, kad teisinis reguliavimas leidžia statutinių įstaigų pareigūnus ir kitus darbuotojus skatinti už darbą karantino metu, Įstatymo projekto priėmimas nėra tikslingas.

2. Vertinant jau esantį teisinį reguliavimą dėl statutinių įstaigų pareigūnų ir kitų darbuotojų skatinimo bei Įstatymo projektu siūlomas nuostatas dėl statutinių įstaigų pareigūnams, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, (toliau – darbuotojai) nustatomų papildomų nuo 60 iki 100 procentų dydžio pareiginės algos priemokų už epidemijų profilaktikos priemonių ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose vykdymą, už darbą su asmenimis, įtariamais, kad serga, taip pat asmenimis, turėjusiais sąlytį su sergančiais užkrečiamosiomis ligomis, statutinių įstaigų darbuotojams būtų išmokamas gerokai didesnis darbo užmokestis nei sveikatos priežiūros įstaigose dirbantiems darbuotojams. Pastebėtina ir tai, kad epidemijų profilaktikos priemonės ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų židiniuose vykdo ir su asmenimis, įtariamais, kad serga, taip pat asmenimis, turėjusiais sąlytį su užkrečiamosiomis ligomis sergančiais asmenimis, tiesioginio kontakto sąlygomis dirba ir socialinių paslaugų srities darbuotojai bei Valstybinės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos ir jos teritorinių skyrių darbuotojai, kuriems papildomų nuo 60 iki 100 procentų dydžio pareiginės algos priemokų įstatymuose nėra nustatyta. Atsižvelgiant į tai, Įstatymo projektu siūlomas reguliavimas pažeistų lygiateisiškumo principą, nes nepagrįstai išskirtų tik vienos srities – statutinių įstaigų –

darbuotojus, o tokio paties pavojaus sąlygomis dirbantys kitų sričių darbuotojai neturėtų teisės gauti padidinto darbo užmokesčio.

3. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, kad „<...> įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kai išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai“ (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas „Dėl kai kurių teisės aktų, kuriais reguliuojami valstybės tarnybos ir su ja susiję santykiai, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai ir įstatymams“). Be to, Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad „teisės norma, kuria valstybė prisiima atitinkamą įsipareigojimą, <...> turi būti paremta materialiniais ir finansiniais ištekliais“ (Konstitucinio Teismo 1996 m. lapkričio 12 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų“ 8 straipsnio penktosios dalies ir 19 straipsnio pirmosios dalies normų atitikimo Lietuvos Respublikos Konstitucijai“). Pažymėtina, kad taikant Įstatymo projekto 2 straipsnį, už kovo–birželio mėnesius pagal vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių įstaigų pateiktus duomenis lėšų priemokoms mokėti poreikis būtų apie 40 506 tūkst. eurų, pagal teisingumo ministro valdymo srities statutinių įstaigų pateiktus duomenis maksimalus lėšų poreikis priemokoms mokėti būtų apie 7 100 tūkst. eurų, pagal finansų ministerijos valdymo srities statutinių įstaigų pateiktus duomenis maksimalus lėšų poreikis priemokoms mokėti būtų apie 1 150 tūkst. eurų.

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1226 „Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo“ visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje nuo 2020 m. lapkričio 7 d. paskelbtas karantinas ir skirtingiems valstybės sektoriams bus būtinos valstybės biudžeto lėšos neigiamiems padariniams dėl paskelbto karantino likviduoti (sumažinti), finansiniai ištekliai Įstatymo projekto 2 straipsniui įgyvendinti būtų per didelė našta valstybės biudžetui.

Ministras Pirmininkas

Sveikatos apsaugos ministras